

till vrede. *Han är mycket h. Ett h-t hufvud, temperament.* — *Syn.* Se *Häftig*.

HETSIGHET, f. 5. Egenskapen att vara hetsig.

HETSIGT, adv. Med hetta, vrede; häftigt, ifrigt.

HETSHUND, m. 2. Hund, dresserad till hetsjagt.

HETSJAGT, f. 5. Jagt på villebråd, till häst, med vindhundar, stöfyare, m. fl.

HETSNING, f. 2. Handlingen, då man hetsar (både egentl. o. fig.).

HETT, adv. 1) Så varmt, att det kännes plågsamt, besvärligt. *Solen baddar h. Det käns h. i dag. Så h. skiner solen på Nilvägen ner.* — 2) (fig.) a) Med hetta, vrede. *Tag icke saken så h.* — b) Häftigt, ifrigt. *Taga h. uti med något. I den bataljen gick det h. till,* var striden ganska skarp.

HETTA, f. sing. 1) Så hög grad af värme, att den käns plågsam för kroppen. *H-n i en ugn, ett starkt uppedadt rum. H-n i luften på en varm sommardag.* Har sammansättningen Feberhetta. — 2) (uti inskränkt mening) Stark värme i luften, förorsakad af solen. *Det är stark h. i dag. Gå ej ut i h-n.* — *Syn.* Solhetta. — 3) (fig.) a) Vrede. *I h-n slog han honom. I första h-n förmädde han ej få fram ett enda ord.* — *Syn.* Se *Vrede*. — b) Häftighet; ifver. *I stridens, träffningens h. Försvara sin mening med h.* — Bildar sammansättningen Ungdomshetta.

HETTA, v. a. 1. Göra het. Brukas föga. Man säger vanligen Upphetta. — V. n. 1) Förorsaka hetta. *Vin, kryddor, som h.* — 2) Gifva stark värme från sig. *Kaketugnen h-r starkt.* Man säger äfv. i samma mening *H. från sig.* — *Hettande*, n. 4.

HETTBLEMMA, f. 1. Blemma, som af hetta slår upp på huden.

HETVÄGG, m. sing. 1) Uppkokt mjölk med runda hvetesimlor, fyllda med mandelmassa, som efter gammalt bruk ätes på fettisdagen. — 2) Undfägnad med fastlagsriset på fettisdags-morgonen.

Anm. Ordet kommer af det tyska *Heissweck*, hett bröd, af *heiss*, het, och *Weck*, ett slags viggformigt hvetebröd.

HEXA, hä'xa, v. n. 1. Se *Trolla*. — *Hexande*, s. n. 4. [Häxa.]

HEXA, f. 1. 1) Se *Trollkäring*. — 2) (fig. fam.) Elak käring. [Häxa.]

Anm. *Hexa* betydde ursprungligen: klok qvinna.

HEXAEDER, hexaéd'r, m. 2. pl. — *édrar*. (geom.) Solid figur, som innesluter af sex lika stora quadrater. Detsamma som Kub.

HEXAGON, hexagån, m. 5. (geom.) Sexhörnig figur.

HEXAMETER, hexåmet'r, m. 2. pl. — *metrar*. (pros.) Sexfotad vers.

HEXANDRIA, hexannri'a, f. sing. Sjette klassen af Linnés växtsystem, innefattande växter med sex ståndare.

HEXANDRIST, hexannri'sst, f. 5. Växt, tillhörande klassen Hexandria.

HEXERI, n. 5. Se *Trolleri*. [Häxeri.]

HEXMAKARE, HEXMÅSTARE, m. 5. Se *Trollkarl*. [Häx -.]

HEXÖRT, hä'xörrt, f. 5. Örtsläktet *Circæa*. [Häx -.]

HICKA, v. n. 1. Säges om ett slags ofrivillig, konvulsivisk rörelse i en människas andnings-

verktyg, utgående hufvudsakligen ifrån mellangärdet och bestående i en tätt upprepad, krampaktig sammandragning af detta, hvarigenom magen tryckes nedåt, matstrupen äfven neddrages, hela underlivet skakas, och en stark inandning följer.

HICKA, f. 1. Det slags ofrivilliga rörelse i kroppen, som en menniska erfar, då hon hickar. Jfr. *Hicka*, v. *Hafta h. Plågas, besväras af h.*

HICKNING, f. 2. 1) Se *Hicka*, f. — 2) Hvarje särskilt sammandragning af mellangärdet, med deraf följande ofrivilliga rörelse i inandningsverktygen, då man har hicka.

HIDALGO, hidålgo, m. pl. — *gos*. (spansk ord) Lägre adelsman i Spanien.

HIDE, se *Ide*.

HIERARKI, hierarrki', f. 5. (från grek.) Prestväde. [— archi.]

HIERARKISK, a. 2. Som tillhör, utmärker, har afseende på hierarki. [— archisk.]

HIEROGLYFER, hierågly'fr, m. 5. pl. 1) Skriftecken, som begagnades i det fornda Egypten, endast kända af presterna och derföre ansedda som heliga. — 2) (i allmänhet) Sinliga bilder, som tjena att uttrycka allmänna och abstrakta begrepp.

HIEROGLYFSKRIFT, hierågly'fskri'ft, f. 3. Skrift med hieroglyfer, allegorisk bildskrift.

HILKA, f. 1. Ett slags solhufva, som fruntimmer, isynnerhet barn, hvardagsvis begagna.

HILLEBÅRD, se *Hellebård*.

HILLER, hi'll'r, m. 2. pl. *hillrar*. En art af Vessleslägtet, 16 till 20 tum lång, illastinkande, svart, med framskimrande gulaktigt bottenull, läppar, haka och öronkanter hvita. *Mustela putorius*. — *Ss. H-fälla*, -*skinn*.

HILSKO, hi'lsko, f. sing. Ört med små, hvita blomkronor, på backar. *Androsaca septentrionalis*.

HILSTER, f. sing. Se *Jolster*.

HIMALAJEKORN, -- läjekörn, n. sing. Ett slags fyrradigt, skallöst korn, som har sitt namn af Himalajabergen i Asien, hvarifrån det tros först hafva kommit till Europa.

HIMLA SIG, v. r. 1. (fam.) Andäktigt eller skenheligt lyfta ögonen emot himmelen. — *Himlande*, n. 4.

HIMLABRYN, hi'mmlabry'n, n. 5. Se *Horisont*.

HIMLABRÖD, se *Himmelsbröd*.

HIMLAFÄSTE, n. 4. eller

HIMLAHVÄLF, n. 5. (mest i bestämd form) Det skenbara blåa hvalf, som omsluter jorden, och hvarpå stjernorna synas vara fästade. — *Syn.* Firmament, Fäste, Himlarund, Blåhvalf.

HIMLAKLOT, n. 5. Se *Himlakropp*.

HIMLAKROPP, m. 2. Benämning på hvar och en af de lysande kroppar, som synas på himlahvalfvat.

HIMLALJUS, n. 5. Poetisk benämning på solen, månen och stjernorna.

HIMLALÄRA, f. 1. Himmelsk lära. Benämning i högre stil på kristna religionen.

HIMLAREN, hi'mmlarén, a. 2. (föga brukl.) Himmelskt ren.

HIMLARUND, m. sing. Se *Himlahvalf*.

HIMLARYMD, f. 5. Se *Verldsrymd*.

HIMLASKARA, f. 1. (poet.) Skara af himmelens invånare, englarne.

HIMLASPIS, m. sing. De Olympiske gudarnes spis, ambrosia. — 2) (fig.) I högsta grad välsmaklig spis.

HIMMEL, hi'mmäll, m. 2. pl. *himlar*. (I bestämd form både *Himmelen*, *Himmeln* och *Him-*